Direktionssekretariatet
Økonomiforvaltningen

Notat

Til ØU

Uddybning af modeller

18. august 2021

Sagsnummer:
2021-0172463

Dokumentnummer:
2021-0172463-5

Resumé
Økonomiudvalget (ØU) besluttede på udvalgets møde d. 10. august 2021 at sende nærværende indstilling tilbage til Økonomiforvaltningen (ØKF) mhp. en nærmere beskrivelse af de to modeller for, hvordan ØU kan have det koordinerende ansvar for ligestilling. I dette notat beskrives de to modeller nærmere i forhold til særligt snitfladerne imellem ØU/ØKF og de stående udvalg/forvaltningerne ifm. udvikling af – og opfølgning på - hhv. en kønsligestillingspolitik (model 1) og en bredere mangfoldighedspolitik (model 2). Herudover konkretiseres forslag til ændring i styrelsesvedtægten nærmere for hhv. model 1 og model 2.

Sagsfremstilling

De formelle regler om kompetencer mv.
I kommunens styrelsesvedtægt fastsættes de nærmere regler om kommunens styrelse. I styrelsesvedtægten skal man derfor bl.a. fastsætte, hvor ansvaret for varetagelsen af de kommunale opgaver er placeret hos henholdsvis ØU og de stående udvalg. Når et udvalg har ansvaret for opgavevaretagelsen, er det alene det udvalg, som har kompetencen inden for det pågældende område.

Ved løsningen af en række kommunale opgaver vil flere forskellige udvalg have ansvaret for en del af den samlede opgave, og opgaven som helhed må derfor løses i et samarbejde mellem udvalgene med udgangspunkt i hvert udvalgs ressortområde (sektoransvarlighedsprincippet). Begrebet "delt ressort" forstået som at to udvalg er ansvarlige for løsningen af den samme opgave anvendes ikke i forbindelse med Økonomiforvaltningens fortolkning af styrelsesvedtægten.

Pligt til inddragelse af andre udvalg
Det følger af kommunestyrelseslovens § 21, stk. 2, bl.a. at et udvalg inden iværksættelsen af foranstaltninger, der er af væsentlig betydning for et andet udvalg, skal forhandle med det pågældende udvalg. Afhængig af sagens karakter kan det ske via høring af udvalget, men det kan også være en mulighed at afholde fælles udvalgsmøder, hvor sagen drøftes mellem de to udvalg.

Direktionssekretariatet
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009800206

Konkretiseret forslag til ændring af styrelsesvedtægt
Den formelle placering af det koordinerende ansvar for den borgerrettede ligestilling under ØU forudsætter en ændring af kommunens gældende styrelsesvedtægt. Det foreslås, at ændringen sker ved tilføjelse af et nyt stk. 5 i styrelsesvedtægtens § 12 om ØU's ansvarsområder.

En ændring, der afspejler model 1, kan formuleres på følgende måde: *"Udvalget varetager den overordnede og koordinerende indsats på kønsligestillingsområdet for alle københavnere. Udvalget bistår desuden med rådgivning om og opfølgning på forvaltningernes ligestillingsindsats."*

En ændring, der afspejler model 2, kan formuleres på følgende måde: *"Udvalget varetager den overordnede og koordinerende indsats på ligestillingsområdet i bred forstand for alle københavnere, herunder ligestilling i forhold til alder, race, religion, etnisk oprindelse, seksuel orientering, uddannelse etc. Udvalget bistår desuden med rådgivning om og opfølgning på forvaltningernes ligestillingsindsats."*

Ansvar og koordinering i de to modeller
Det lægges til grund for både model 1 og 2, at ansvaret for de konkrete indsatser fastholdes i de relevante stående udvalg, jf. sektoransvarlighedsprincippet, således at alene det *koordinerende* ansvar placeres i ØU. Ved det "koordinerende ansvar" forstås ansvaret for at tilvejebringe et tværgående overblik på området med udgangspunkt i overordnede målsætninger og ansvaret for at forberede Borgerrepræsentationens beslutninger herom. Ved sektoransvarlighedsprincippet forstås varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender, herunder ansvaret for at afgøre alle sædvanlige, løbende sager inden for området, og ansvaret for at forberede Borgerrepræsentationens beslutninger herom.

Som et alternativ vil det samlede – og ikke alene det koordinerende - ansvar kunne flyttes til ØU, hvilket vil have som konsekvens, at de stående udvalgs opgaver bliver væsentligt begrænset.

Udvikling af en kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik
ØU/ØKF vil koordinere udviklingen af en kønsligestillingspolitik (model 1) eller en bredere mangfoldighedspolitik (model 2) med inddragelse af de øvrige udvalg/forvaltninger.

Med udgangspunkt i sektoransvarsprincippet vil det skulle sikres, at der ikke træffes beslutning om initiativer af væsentlig betydning for et givent forvaltningsområde, som fx indførsel af et måltal, uden involvering af relevant forvaltning/udvalg. Det indebærer, at der

afhængigt at initiativets karakter vil ske en høring eller anden inddragelse af det relevante udvalg. Det er ØU og efterfølgende BR, der vil skulle endelig godkende kønsligestillingspolitikken/mangfoldighedspolitikken.

En række tværgående politikker, handleplaner, strategier mv. vil skulle koordineres med en kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik mhp. at sikre, at de pågældende politikker og planer mv. ligger indenfor rammerne af en kommende kønsligestillings-/mangfoldighedspolitik. Det gælder fx måltal for særlige jobordninger, KKs sundhedspolitik, KKs ældrepolitik, KKs værdighedspolitik, Børne- og Ungdomsudvalgets strategi 2019-2021, herunder strategi for øget chancelighed mv.

For handicapområdet vil det fx betyde, at der skal sikres sammenhæng mellem KKs handicappolitik og en evt. kommende kønsligestillingspolitik (model 1) mhp. at sikre ligestilling mellem kønnene på handicapområdet. På samme og mere omfattende vis vil der skulle sikres sammenhæng mellem handicappolitikken og en mangfoldighedspolitik (model 2) mhp. at sikre handicappedes ligestilling i forhold til ikke alene køn, men også handicappedes alder, race, religion, etnisk oprindelse, seksuel orientering, uddannelse etc.

Opfølgning på en kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik
ØU/ØKF vil ligeledes være ansvarlig for at koordinere den løbende opfølgning på, at målene i en kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik realiseres.

Det er de stående udvalgs ansvar at udmønte politikken, dvs. at hvis der fx besluttes et måltal for kønsligestilling på integrationsområdet, vil BIU være ansvarlig for at realisere måltallet, SUD vil være ansvarlig for et måltal på handicapområdet osv. Hvis der ifm. en mangfoldighedspolitik herudover fastsættes mål for ligestilling i forhold til alder, race, religion etnisk oprindelse, seksuel orientering, uddannelse etc., vil det ligeledes være de enkelte stående udvalgs ansvar at realisere de pågældende mål.

Opfølgningen kan tilrettelægges på flere måder. Af integrationspolitikken fremgår det fx, at BIU årligt følger op på status på implementering af politikken med inddragelse af de øvrige forvaltninger, ligesom de enkelte forvaltninger skal udarbejde en midtvejsstatus til de respektive udvalg, der angiver status og evt. behov for korrigerende handlinger.

Det vil for en kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik betyde, at ØKF løbende vil skulle indhente bidrag fra de enkelte forvaltninger, hvori der redegøres for status (og evt. korrigerende handlinger) på

ligestillings-/mangfoldighedsmål på forvaltningens område, og som efter en konkret vurdering vil skulle forelægges de stående udvalg på det pågældende område.

Forvaltningerne vil herudover skulle redegøre for en generel status på kønsligestilling/mangfoldighed på forvaltningens område, idet øvrige iværksatte initiativer, som ikke nødvendigvis er knyttet til en given politik mv., også vil kunne have betydning for status på kønsligestilling/mangfoldighed i KK, og som ligestillingsenheden har til formål at monitorere.

Ligestillingsenhedens rådgivende funktion
I forlængelse heraf bemærkes, at den foreslåede ligestillingsenhed vil have en *rådgivende* funktion i forhold til de øvrige forvaltninger. Enheden vil således ved et fokus på alene kønsligestilling (model 1) skulle opbygge kompetencer til at rådgive de øvrige forvaltninger om kønsligestillingsspørgsmål i relation til politikker og indsatser, der igangsættes af de stående udvalg.

Ved et bredere mangfoldighedsfokus (model 2) vil enheden skulle opbygge kompetencer til også at rådgive de øvrige forvaltninger om det brede mangfoldighedsområde. Det vil i praksis betyde, at enheden fx vil skulle kunne rådgive SOF om, hvilke konsekvenser handicappolitikken og øvrige indsatser vil have for ligestilling ifht. både køn, alder, race, religion, etnisk oprindelse, seksuel orientering, handicap, uddannelse etc. På samme måde vil enheden skulle kunne rådgive BIF om konsekvenserne af inklusionspolitikken på det brede mangfoldighedsområde, SUF om sundhedspolitikken og ældrepolitikken, KFF om nattelivspolitikken, TMF om arkitekturpolitikken osv.

Af nedenstående tabel fremgår et overblik over processen for de to modeller ifht. politikudvikling, opfølgning og rådgivning. Som det fremgår af tabellen, er processen den samme for model 1 og 2, idet ressourcetrækket til koordinering, opbygning af kompetencer mv. vil være væsentligt større i model 2

	Kønsligestillingspolitik/mangfoldighedspolitik (model 1/2)	Konsekvens for andre politikker/handleplaner eksemplificeret ved handicappolitikken
Udvikling af politikken	Øvrige forvaltninger inddrages. Stående udvalg høres om udvalgte elementer, hvis der er tale om initiativer af væsentlig betydning. ØU og BR godkender	Handicappolitikken hører ressortmæssigt under Socialudvalget, og ligestillingspolitikken/mangfoldighedspolitikken medfører ikke en justering af handicappolitikken, medmindre dette vurderes hensigtsmæssigt af Socialforvaltningen og Socialudvalget.

Opfølgning på politik	ØKF indhenter bidrag fra forvaltningerne til den årlige statusredegørelse. Bidrag godkendes af stående udvalg efter en konkret vurdering i den enkelte forvaltning.	Socialforvaltningen bidrager med status på de relevante initiativer, der måtte være i handicappolitikken, til den samlede årlige statusredegørelse.
Rådgivning	ØKF/ligestillingsenhed kan rådgive øvrige forvaltninger om konsekvenser af politikker og indsatser på forvaltningens område for (køns)ligestilling mhp. at (køns)ligestillingspolitikken afspejles i hver enkelt forvaltnings løbende arbejde med udarbejdelse af handleplaner, politikker mm. der godkendes af det stående udvalg.	Ved udarbejdelse af en ny handicappolitik kan Socialforvaltningen indhente rådgivning hos Økonomiforvaltningens ligestillingsenhed.